

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Keskkonnaminister
määrus
terviktekst
01.01.2025
Hetkel kehtiv
RT I, 31.05.2024, 11

Metsa korraldamise juhend

Vastu võetud 16.01.2009 nr 2
[RTL 2009, 9, 104](#)
jõustumine 26.01.2009

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
18.11.2015	RT I, 24.11.2015, 1	27.11.2015
15.02.2017	RT I, 22.02.2017, 10	25.02.2017
28.08.2018	RT I, 31.08.2018, 7	03.09.2018
05.10.2022	RT I, 07.10.2022, 2	10.10.2022
03.07.2023	RT I, 13.07.2023, 1	16.07.2023
29.05.2024	RT I, 31.05.2024, 9	01.01.2025

Määrus kehtestatakse «[Metsaseaduse](#)» § 11 lõigete 3 ja 4 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED JA EESMÄRK

§ 1. Määruse reguleerimisala

Metsa korraldamise juhend sätestab metsa kaardistamise tingimused, metsa inventeerimise eesmärgid ja meetoodika, metsa majandamise viiside ja võtete kavandamise nõuded, metsa raiemahu arvestamise meetoodika ja metsamajandamiskava koostamisele esitatavad nõuded.

§ 2. Metsa inventeerimise eesmärk

Metsa inventeerimise eesmärgid on:

- 1) andmete kogumine metsade iseloomu ja seisundi ning nende paiknemise ja varude suuruse kohta;
- 2) vajaliku alginformatsiooni kogumine metsaomaniku nõustamiseks ja metsamajandamiskava koostamiseks.

2. peatükk METSА KAARDISTAMISE TINGIMUSED

§ 3. Kaardistamisele esitatavad nõuded

- (1) Metsa kaardistamisel kasutatakse L-EST97 ristkoordinaatide süsteemi.
- (2) [Kehtetu -[RT I, 24.11.2015, 1](#)- jõust. 27.11.2015]
- (3) Metsa kaardistamise aluseks on Eesti põhikaart ja katastriüksuse plaan.
- (4) Metsade kaardistamisel kasutatakse eraldiste piiritlemiseks, põhikaardi situatsiooni täpsustamiseks, põhikaardil puuduvate situatsioonelementide asukoha määramiseks, topograafilise situatsiooni tunnetamiseks ning välitöödel orienteerumiseks kaugseire andmeid.
[[RT I, 07.10.2022, 2](#)- jõust. 10.10.2022]

(5) Kaardistamise tulemusena koostatakse metsaeraldiste kaardikiht, mis sisaldab vähemalt eraldiste piire ja numbreid.

§ 4. Metsaeraldis

(1) Metsa kaardistamise ja kirjeldamise üksus on eraldis. Eraldis on pindalalt terviklik metsaos, mis on päritolu, koosseisu, vanuse, rinnaspindala, kõrguse, ja metsakasvukohatüübi poolest kogu ulatuses piisavalt ühetaoline ühesuguste majandamisvõtete rakendamiseks. Eraldiste piirid kantakse metsakaardile metsa ülepinnalise takseerimise käigus. Sarnaseid metsaosi võib käsitleda sama eraldisena, kui need on teineteisest eraldatud kuni 15 m laiuse mittemetsamaakõlvikuga.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(2) Eraldise pindala alampiir on ümardatult 0,1 ha ja eraldise keskmise laiuse alampiir on 15 m.

(3) Metsaeraldiste piirid kaardistatakse 10 meetri täpsusega.

(4) Metsaeraldise pindala arvutatakse eraldise piiripunktide koordinaatide alusel ja esitletakse metsainventeerimise andmetes hektarites vähemalt kümnendkohaga, kusjuures selle pindala sisse ei kuulu eraldist läbivate rohkem kui 4 m laiuste kraavide, teede, sihtide jm joonobjektide alla jääv maa. Kokkuveoteede alla jääv maa, olenemata teede laiusest, arvestatakse eraldise pindala sisse.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

3. peatükk METSAINVENTEERIMISE METOODIKA

§ 5. Metsa inventeerimine ülepinnalise takseerimisega

(1) Metsa inventeerimine ülepinnalise takseerimisega seisneb metsa eraldise kaardistamises, eraldisel puistu takseertunnuste määramises ning takseertunnuste ja muude käesolevas juhendis nõutud andmete põhjal eraldise takseerikirjelduse koostamises.

(2) Metsa ülepinnalisel inventeerimisel kasutatakse silmamõõdulist takseerimist, mida täpsustatakse puude vanuse, kõrguse, rinnasdiameetri, rinnaspindala ning teiste takseertunnuste määramiseks vajalike mõõtmiste, loendamiste või kaugseire andmetega.

[RT I, 07.10.2022, 2- jõust. 10.10.2022]

(3) Kliimaministeeriumi valitseda olevas riigimetsas jagatakse mets enne eraldiste piiritlemist sihtide, kraavide, teede, jõgede, ojade või teiste joonelementidega eraldatud kvartaliteks. Muude metsade kvartaliteks jagamine ei ole vajalik, kui metsaosa suurus võimaldab eraldiste numbrite järjestusest loogiliselt aru saada.

[RT I, 13.07.2023, 1- jõust. 16.07.2023]

§ 6. Metsaeraldise moodustamine

(1) [Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(2) Eraldise moodustamine kuni latiaalsete puistute arenguklassi kuuluva puistuga (kaasa arvatud kaetud metsamaast on kohustuslik, kui selle puistu pindala on vähemalt 0,5 ha ja puistu erineb naabereraldisest vähemalt ühe takseertunnuse poolest järgmises ulatuses:

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

1) arenguklass on erinev, välja arvatud juhul, kui peapuuliigi keskmise kõrguse vahe naabereraldisest on alla 3 meetri;

2) peapuuliik on naabereraldisest erinev;

3) peapuuliigi päritolu on naabereraldisest erinev.

(3) Keskealisest või vanemast puistust eraldise moodustamine on kohustuslik, kui selle puistu pindala on vähemalt 0,5 ha ja puistu erineb naabereraldisest vähemalt ühe takseertunnuse osas järgmises ulatuses:

1) arenguklass on naabereraldise omast erinev, välja arvatud juhul, kui peapuuliigi keskmise vanuse erinevus on 10 aastat või vähem;

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

2) peapuuliik on naabereraldisest erinev;

3) peapuuliigi tekkeviis on naabereraldisest erinev;

4) mõne puuliigi esimese rinde koosseisukordaja erineb naabereraldise koosseisukordajast vähemalt 25 protsendipunkti võrra;

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

5) esimese rinde täius erineb naabereraldise omast vähemalt 20 protsendipunkti võrra;

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

6) peapuuliigi keskmine kõrgus erineb naabereraldise omast rohkem kui 15% ja mitte vähem kui 3 m võrra;

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

7) naabereraldise metsakasvukohatüübid ei asetse ordinatsiooniskeemil kõrvuti või kuuluvad metsakasvukohatüübi eri rühmadesse. Nõue ei kehti kuni 20 m laiuste üleminekuribade kohta.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(4) Eraldise moodustamine on kohustuslik alates pindalast 0,2 ha, kui sellel alal kasvava puistu arenguklass on muu metsamaa omast erinev ja peapuuliigi vanus erineb naabereraldiste peapuuliikide vanusest enam kui 20 aasta võrra.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(5) Eraldised nummerdatakse kvartali või kinnistu piires järjekorras, kusjuures numeratsioon algab eelistatult kvartali või kinnistu loodenurgast ja lõpeb kagunurgas. Kui kinnistu koosneb mitmest maatükist, nummerdatakse eraldised maatükkide kaupa.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

§ 7. Metsaeraldise kirjeldamine

(1) Eraldise kirjeldamisel on kohustuslikud järgmised takseertunnused:

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

- 1) kvartali number (kui see on olemas);
- 2) eraldise number;
- 3) eraldise pindala;
- 4) peapuuliik;
- 5) arenguklass;
- 6) tuleohuklass;
- 7) metsakasvukohatüüp;
- 8) kuivenduse tunnus;
- 9) boniteediklass;
- 10) kõrgusindeks (H_{100}).

(2) Puistutes alates noorendike arenguklassist tuleb märkida hektaritagavara, alates latimetsadest ka tagavara juurdekasv hektaril.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(3) [Kehtetu -RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(4) [Kehtetu -RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(5) [Kehtetu -RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(6) Kasvava metsa takseertunnused rinnetes kirjeldatakse puistuelementide viisi. Puistuelement on puuliigi ühesuguse tekkeviisi ja vanusega põlvkond. Lagedal ja selgusetal alal käsitletakse üksikpuude rinde elementi puistuelemendina.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(7) Takseerikirjelduses märgitakse eraldisel kehtivad metsa majandamise kitsendused. Metsa majandamise kitsenduste aluseks on õigusaktid või planeeringud.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

§ 8. Metsaeraldist iseloomustavate takseertunnuste määramine või arvutamine

(1) Arenguklass määratakse vastavalt lisas 3 esitatud kriteeriumitele.

(2) Tuleohuklass määratakse enamupuuliigi alusel vastavalt lisas 4 esitatud tabelile.

(3) Metsakasvukohatüüp määratakse mullaliigi ja taimkatte alusel. Mullaliigi määramiseks kasutatakse sondi või varem koostatud mullakaarti. Puistangualadel määratakse kasvukohatüüp puiste koostise järgi. Metsakasvukohatüüpide nimistu ja kasutatavad lühendid on esitatud lisas 6.

(4) [Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(5) Kuivenduse tunnus määratakse, kui kuivendus mõjutab mulla veerežiimi ja metsa kasvu. Kuivendamise tunnus (K) on koos metsakasvukohatüübiga esitatud lisas 6.

(6) Boniteediklass arvutatakse enamupuuliigi valitseva elemendi põhjal käesoleva juhendi lisas 10 esitatud valemi järgi. Lagedatele ja selgusetal aladele määratakse boniteediklass kasvukohatüübi järgi, lähtudes lisas 7 esitatud tabelitest.

[RT I, 31.08.2018, 7- jõust. 03.09.2018]

(7) Kõrgusindeks (H_{100}) meetrites arvutatakse enamuspuuliigi valitsevale elemendile. Kõrgusindeksi arvutamise mudel on esitatud lisan 10. Kuni 15-aastastes puistutes määratakse kõrgusindeksiks boniteediklassi kõrguste vahemiku keskvärtus, lähtudes lisan 7 esitatud tabelist.
[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(8) Eraldise tagavara arvutatakse puistuelementide ja rinnete viisi tihumeetrites hektari kohta. Eraldi arvutatakse esimese, teise ja üksikpuude rinde tagavara.

(9) Eraldisel hinnatakse silmamõduliselt surnud puude ja lamapuidu tagavara tihumeetrites hektari kohta. Surnud puude ja lamapuidu määramine on kohustuslik, kui seda on vähemalt 20 tihumeetrit hektari kohta.
[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(10) Eraldisel kirjeldatakse metsakahjustused. Kahjustuste kirjeldamine on kohustuslik, kui kahjustatud on vähemalt 25% esimese rinde või 50% teise rinde puudest.
[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(11) Takseerikirjelduses võib märkida eraldisel viimasel kümnel aastal tehtud metsamajandustööd, märkides töö liigid ja tööde tegemise aastad.
[RT I, 31.05.2024, 9- jõust. 01.01.2025]

(12) [Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(13) Liitus määratakse põõsarindel võrastikuga kaetud pindala suhtena eraldise pindalasse.
[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(14) Kui eespool kirjeldatud näitajad ei iseloomusta metsaeraldist piisavalt, lisatakse kirjeldusse eraldise olulised iseärasused. Iseärasuste klassifikaator on esitatud lisan 9.

§ 9. Rinded

(1) Rinnete olemasolu määratakse puistu ehituse järgi. Rinnete loetelu ja kasutatavad lühendid on esitatud lisan 2. Puistus eristatakse:

1) esimene rinne ehk puistu põhiringe, millel on puistus suurim kõrgus ning mille täius alates latimetsade arenguklassist on vähemalt 30%. Noorendiku korral peavad olema täidetud lisan 3 esitatud minimaaltingimused. Selgusetu alal kasvavat metsauuendust kirjeldatakse sarnaselt esimese rindega, kuid rinde koodi ei märgita;
[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

2) teine rinne, mille keskmine kõrgus on vahemikus 25–75% esimese rinde keskmisest kõrgusest ja on vähemalt 4 m. Teise rinde kirjeldamine on kohustuslik alates täiusest 15%. Noorendikes teist rinnet ei kirjeldata. Teise rindena ei kirjeldata enamuspuuliigi sama vanu kasvus alla jäänud puid;
[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

3) järelkasvu rinne, millest võib loota tulevikupuude kasvu. Järelkasvu rinde keskmine kõrgus on kuni 4 m. Üle 4 m kõrgune rinne võib olla järelkasv, kui selle keskmine kõrgus on alla 25% esimese rinde kõrgusest. Järelkasvu rinnet kirjeldatakse alates latiealisest metsast;

4) üksikpuude rinne, mis on madala täiusega (alla 30%) ning koosneb põhiringest kõrgematest ja vanematest puudest. Üksikpuudena kirjeldatakse ka puid, mis oma vanuse või dimensioonide poolest vastavad vähemalt latiealise puistu kriteeriumitele. Üksikpuude rinde kirjeldamine on kohustuslik, kui nende tagavara on vähemalt 10 tihumeetrit hektari kohta ja neid puid on vähemalt 20 hektari kohta. Alates keskealiste puistute arenguklassist peab üksikpuude rinde valitseva puistuelemendi kõrgus olema vähemalt 30% kõrgem enamuspuuliigi kõrgusest.
[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(2) Mitmevanuselistes puistutes, millel on üks vertikaalselt liitunud võrastik, kirjeldatakse esimest rinnet põlvkondade viisi. Põlvkondi tuleb eristada, kui nende vanuse erinevus on vähemalt 40 aastat. Põlvkondi võib eristada, kui nende vanuse erinevus on enam kui 20 aastat või vähemalt kahekordne. Põlvkonnana ei kirjeldata noorendiku dimensioonidele vastavaid puid.
[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(3) Vajaduse korral võib kirjeldada põõsarinnet, mille hulka loetakse ka alusmets. Rinde kirjeldamisel märgitakse vähemalt valitsev põõsa- või puuliik, rinde keskmine kõrgus ja liitus.
[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

§ 10. Rinnete viisi arvutatavad ja määratavad takseertunnused

(1) Esimese rinde kõrguseks loetakse rinde enamuspuuliigi kõrgust.

(2) Rinde hektaritagavara arvutatakse puistuelementide hektaritagavarade summana. Puistu esimese ja teise rinde hektaritagavara arvutatakse puistuelemendi kõrguse ning täiuse või rinnaspindala või puude arvu alusel. Üksikpuude rinde hektaritagavara arvutatakse üksikpuude mahu ja arvu alusel. Tagavara arvutamiseks kasutatavad standardtabelid ja matemaatilised mudelid on esitatud lisan 11.

(3) Puistu esimese rinde tagavara juurdekasv arvutatakse summeerides puistuelementide tagavara juurdekasvu. Tagavara juurdekasvu arvutamiseks kasutatavad matemaatilised mudelid ja tingimused on esitatud lisan 12. Juurdekasv esitatakse tihumeetrites hektari kohta aastas.

(4) Puistu esimese ja teise rinde täius arvutatakse alates latimetsade arenguklassist rinnaspindalade summa suhtena rinde koosseisu ja koostispuuliikide kõrguse järgi kaalutud normaalrinnaspindalasse. Juhul kui puistu looduslikud tingimused ei võimalda rinnaspindala määramiseks relaskoopi kasutada, määratakse täius hinnanguliselt. Normaalrinnaspindalade summana kasutakse lisas 13 esitatud standardtabelite rinnaspindala või selle alusel koostatud mudelit.

(5) Puude arvu hektaril kasutatakse selgusetat ala ja noorendike arenguklassi ning üksikpuude ja järelkasvu rinde kirjeldamiseks. Puude arv hektaril määratakse hinnanguliselt.

(6) Tagavara ja täius arvutatakse iga rinde kohta eraldi metsaelementide viisi, sealjuures täius arvutatakse osatäiuste summana kogu rinde kohta.

§ 11. Puuliigid ja peapuuliik

(1) [Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(2) Puuliik määratakse perekonna tasemel, välja arvatud jalakas, künnapuu, haab, sanglepp ja hall lepp, mis määratakse liigi tasemel. Eestis väga vähe levinud puuliikide korral märgitakse vaid, kas tegemist on okas- või lehtpuuga. Põõsaliike võib kasutada ainult põõsarinde (alusmetsa) kirjeldamisel. Puu- ja põõsaliikide nimistu ja kasutatavad lühendid on esitatud lisas 14.
[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(3) Peapuuliik on kasvukohatingimusi, puistu koosseisu ja seisundit arvestades majanduslikult kõige enam sobiv esimese rinde puuliik.

(4) Enamuspuuliik on esimese rinde suurima tagavaraga puuliik. Üldjuhul on enamuspuuliik ka peapuuliik, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 6 nimetatud juhtudel. Kui võrdse tagavaraga on kaks või enam puuliiki, määratakse enamuspuuliigiks kasvukohale sobivam puuliik.
[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(5) Kui latiealises puistus on enamuspuuliigiks puuliik, mis ei ole selle kasvukoha eelistatud puuliik või kui enamuspuuliik ei sobi peapuuliigiks oma seisundi tõttu, määratakse peapuuliigiks selleks sobivam puuliik, kui selle tagavara on vähemalt 40% puistu esimese rinde tagavarast. Kasvukohatüüpides eelistatud puuliigid on loetletud lisas 15.

(6) Selgusetat aladel ja noorendikes määratakse peapuuliigiks sellele kasvukohale sobivaim puuliik, eeldusel, et tema võimalik osakaal puistu keskealiste puistute arenguklassi jõudmisel on vähemalt 50% selle esimese rinde tagavarast. Kui sobivaima puuliigi arvukus on eelneva tingimuse täitmiseks liiga väike, määratakse peapuuliigiks mõni muu piisava arvukusega sellele kasvukohale sobiv puuliik. Lagedatel aladel määratakse peapuuliigiks puuliik, millele on suunatud eraldise edasine majandamine.

(7) [Kehtetu -RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(8) [Kehtetu -RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

§ 12. Puistuelementide viisi määratavad takseertunnused

(1) Iga puistuelemendi kohta märgitakse lisaks puuliigile koosseisukordaja, päritolu, keskmine vanus, keskmine kõrgus, keskmine rinnasdiameeter ja olemasolu korral metsakahjustused.

(2) Puistuelemendi koosseisukordaja määratakse puistuelemendi tagavara suhtena rinde üldisesse tagavarasse. Selgusetat alade ja noorendike esimese rinde kirjeldamisel ning järelkasvu rindel määratakse koosseisukordajad puude arvu omavahelise suhtena. Põõsarindel koosseisukordajaid ei määrata. Koosseisukordajad määratakse protsentides.
[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(3) Päritolu järgi eristatakse loodusliku tekkega ja kultiveeritud puistuelemente. Loodusliku tekkega puistuelemendid liigitatakse tekkeviisi alusel seemne- ja võrsetekkelisteks. Kultiveeritud puuliigid liigitatakse kultiveerimise viisi alusel külvi- ja istutuskultuurideks.
[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(4) Puistuelemendi keskmine vanus määratakse aastaringide või männaste loendamise, eelmise inventeerimise vanuseandmete või eksperdi hinnangu alusel. Kultiveeritud puistuelementide vanus määratakse kultiveerimise aasta järgi.

(5) Puistuelemendi keskmine kõrgus määratakse meetrites, mõõtes puistuelemendi keskmiste mudelpuude kõrgusi või kasutades kaugseire andmeid. Keskmine mudelpuu on normaalne puu, mille rinnasdiameeter vastab puistuelemendi puude keskmisele rinnasdiameetrile.

[RT I, 07.10.2022, 2- jõust. 10.10.2022]

(6) Puistuelemendi keskmine rinnasdiameeter määratakse sentimeetrites, mõõtes iga puistuelemendi keskmiste mudelpuude rinnasdiameetreid.

(7) Metsakahjustuse iseloomustamiseks märgitakse kahjustuse põhjus. Kui kahjustatud on elavaid puid, siis märgitakse lisaks kahjustatud puistuelement ja kahjustuse osakaal protsentides. Kuni latimetsa arenguklassini märgitakse kahjustatud puude osakaal protsentides ning alates keskealise metsa arenguklassist kahjustatud puude tagavara osakaal protsentides. Kui kahjustatud puud on hukkunud, tuleb märkida surnud puude või lamapuidu tagavara. Kahjustuste loetelu on esitatud lisan 16.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(8) Alates latimetsadest on esimeses rindes kohustuslik kirjeldada puistuelemente, mis moodustavad vähemalt 10% esimese rinde tagavarast.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

§ 13. Puistuelementide takseertunnuste määramise täpsusele esitatavad nõuded

(1) Ülepinnalise takseerimise korral ei tohi esimese rinde puistuelementidel, mille tagavara moodustab vähemalt 20% esimese rinde tagavarast, kõrguse, rinnasdiameetri ja vanuse määramise viga olla suurem kui:

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

- 1) kuni 20 m kõrguse määramisel 2 m, üle 20 m kõrguse määramisel 10%;
- 2) kuni 20 cm-se rinnasdiameetri määramisel 2 cm, üle 20 cm-se rinnasdiameetri määramisel 10%;
- 3) vanuse määramisel kuni 40-aastastel puistuelementidel 5 aastat, 41- kuni 100-aastastel puistuelementidel 10 aastat ja üle 100-aastastel puistuelementidel 15% vanusest.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(2) Ülepinnalise takseerimise korral ei tohi esimese rinde puistuelementidel koosseisukordaja määramise viga olla suurem kui:

- 1) alates latimetsadest 15 protsendipunkti;
- 2) noorendikes ja selgusetaladel 25 protsendipunkti.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(3) Alates latimetsade arenguklassist ei tohi ülepinnalise takseerimise korral rinde rinnaspindala määramise viga olla suurem kui:

- 1) kuni 20 m²/ha rinnaspindala määramisel 3 m²/ha, üle selle 15%.

(4) Esimese rinde tagavara viga ei tohi ületada keskealistes ja vanemates puistutes 20% ning latimetsades 30%.

(5) Kõrguse, rinnasdiameetri, vanuse ja rinnaspindala määramise süstemaatiline viga ei tohi olla suurem kui 10% ja tagavara arvutamise süstemaatiline viga mitte suurem kui 10%.

(6) Juhul kui takseertunnuste määramise täpsuse osas on tekkinud vaidlus, tehakse mõõdistamine, mille tulemus võetakse vaidluse lahendamisel aluseks. Mõõdistamine peab olema sellise täpsusega, et takseertunnuste määramise viga ei ole suurem kui 50% käesoleva paragrahvi lõigetes 1–4 sätestatud lubatud vea piirist.

(7) Selgusetaladel, noorendikes ning üksikpuude- ja järelkasvurindel ei tohi puude arvu määramise viga olla suurem kui 50%.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(8) Kahjustuse protsendi määramise viga ei tohi olla enam kui 15 protsendipunkti, kui kahjustatud on kogu puistu või kahjustatud on esimese rinde puistuelement, mis moodustab vähemalt 20% esimese rinde tagavarast või puude arvust.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

4. peatükk METSMAJANDAMISE VIISIDE JA VÕTETE KAVANDAMISE NÕUDED

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

§ 14. Metsa kasutamise võtete kavandamise alused

(1) Metsa kasutamise võtete kavandamisel lähtutakse eraldise seisundist ja metsa majandamise kitsendustest.

(2) Vastavalt metsa majandamise eesmärgile kavandatakse metsa uuendamise ja kasvatamise võtted, metsakaitse soovitusel ja elustiku mitmekesisuse säilitamise abinõud.

§ 15. Metsa uuendamine

- (1) Metsa uuendamiseks kavandatakse «Metsaseaduse» § 24 lõikes 2 loetletud võtteid.
- (2) Puuseemnete külvamise või puude istutamise kavandamisel märgitakse külvi- või istutuskohtade arv ja kultiveeritavad puuliigid.

§ 16. Uuendusraied

- (1) Lageraie sihtus kavandatakse üldjuhul vastu valitsevaid tuuli idast läände või põhjast lõunasse.
- (2) [Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]
- (3) Turberaied kavandatakse lähtuvalt metsa majandamise eeskirja või teistest metsa majandamist reguleerivate õigusaktide nõuetest.
- (4) Uuendusraie kavandamisel märgitakse raie liik ja puistuelementide kaupa tagavara väljaraie protsent.

§ 17. Metsa kasvatamine

- (1) Metsa kasvatamiseks kavandatakse järgmised võtted:
 - 1) valgustusraie;
 - 2) harvendusraie;
 - 3) sanitaarraie;
 - 4) valikraie;
 - 5) laasimine;
 - 6) veerežiimi reguleerimine.
- (2) Valgustusraiet kavandatakse lagedatel aladel, selguseta aladel ja kuni 8 cm-se (kaasa arvatud) keskmise rinnasdiameetriga puistutes.
- (3) Harvendusraietel raiutava puidukoguse (väljaraie protsendi) kavandamisel arvestatakse ka kokkuveoteedelt raiutavat tagavara.
- (4) Harvendusraiet ei kavandata:
 - 1) väljaraiega alla 5% puistu tagavarast;
 - 2) [Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]
- (5) Harvendusraiel märgitakse puistuelementide kaupa väljaraie protsent. Maksimaalne kavandatud väljaraie puistu esimesest rindest koos kokkuveoteedelt raiutud puiduga on 40% rinde raie-eelsest tagavarast. Harvendusraiet võib kavandada 6 cm või suurema rinnasdiameetriga puistutes.
- (6) Metsamajandamiskava 10-aastaseks kehtivusperioodiks ei ole soovitatav kavandada eraldise kohta rohkem kui kaks harvendusraiet.
- (7) Valikraie kavandatakse hoiu- või kaitseala ja kaitsealuse liigi kaitsekorralduskava, püsielupaigas kaitsekorra ning kaitsealuse liigi elu- või kasvukohas tegevuskava alusel või metsa majandamise eeskirjas sätestatud tingimustel. Valikraiel märgitakse puistuelementide kaupa väljaraie protsent.
- (8) Raie kavandamisel määratakse kas raiejärjekord või raieaasta. Raiejärjekord määratakse vastavalt otstarbekusele kas kiire, esimene (1–5 a jooksul) või teine (6–10 a jooksul).
- (9) Metsa majandamise võtete kavandamisel kasutatavad klassifikaatorid on esitatud lisas 17.

5. peatükk

METSA RAIEMAHU ARVUTAMISE METOODIKA

§ 18. Raiemaht

- (1) Metsa raiemahu määramisel lähtutakse õigusaktidest, arvestuslangist, tagavara juurdekasvust, ökonoomsuse kriteeriumitest ning metsaomaniku ettepanekutest.
- (2) Kasvava metsa raiemaht on uuendus-, harvendus-, sanitaar- ja valikraiele määratud puistu pindala hektarites ja raietele kavandatud puude tagavara tihumeesitrites.

§ 19. Arvestuslank

(1) Riigimetsa majandajal, kelle metsamaa pindala on suurem kui 1000 ha, on uuendusraie pindala määramise aluseks arvestuslank.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(2) Arvestuslangi leidmiseks arvutatakse lisas 18 esitatud valemite järgi peapuuliikide kaupa männikute, kuusikute, kaasikute ja haavikute ning kõikide puuliikide summaarne küpsuslank, I vanuslank, II vanuslank, ühtlase kasutuse lank ning integraallank. Langid arvutatakse kitsendusteta majandatava metsa ja kitsendustega metsa kohta, kus on lubatud uuendusraie.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(3) Ühtlase kasutuse lank ehk normaallank arvutatakse jagades puuliigi kõigi puistute pindala keskmise lageraiet lubava vanusega, millele on lisatud 5 aastat.

(4) Küpsuslank arvutatakse jagades kõigi puistute, kus vanuse või rinnasdiameetri järgi on lubatud uuendusraie, pindala kümnega.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(5) I vanuslank arvutatakse jagades vanuse või rinnasdiameetri järgi uuendusraieks lubatud ja valmivate puistute, mis saavad vanuse järgi raieküpseks 10 aasta pärast, pindala kahekümnega.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(6) II vanuslank arvutatakse jagades vanuse või rinnasdiameetri järgi uuendusraieks lubatud puistute ja lähima 20 aasta jooksul vanuse järgi raieküpse saavutavate puistute pindala kolmekümnega.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(7) Integraallank arvutatakse summeerides puistu vanuse ja raieküpsusvanuse suhtega kaalutud puistute pindalad.

(8) Arvestuslank määratakse eksperdihinnangu alusel peapuuliikide kaupa, kusjuures summaarne arvestuslank ei tohi ületada suurimat arvutatud lanki. Peapuuliikide kaupa ei tohi uuendusraie pindala olla aastas suurem selle puuliigi arvutatud maksimaalsest langist, välja arvatud juhul, kui kavandatud uuendusraie pindala on majandamise kitsendustega metsas 3,0 ha või alla selle ning kitsendusteta metsas 5,0 ha või alla selle. Turberaie pindala osakaalu aluseks arvestuslangi määramisel on kavandatud raiejärkude arv.

(9) [Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

6. peatükk METSAMAJANDAMISKAVA KOOSTAMISE KOHTA ESITATAVAD NÕUDED

§ 20. Metsamajandamiskava koostamise põhialused

(1) Metsamajandamiskava koostatakse kehtivate või metsaressursi arvestuse riiklikku registrisse esitatavate metsa inventeerimisandmete alusel.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(2) Metsamajandamiskava koostatakse:

1) eraomanduses oleva metsa jaoks kinnisasjade kaupa, ühe omaniku kinnisasjadest koosnevate majandamisüksuste kaupa või kinnisasjade omanike ühise taotluse alusel kinnisasjadest koosnevate majandamisüksuste kaupa;

2) riigimetsa jaoks metskondade või muude majandamisüksuste kaupa.

(3) Metsaomanikul on õigus osa võtta metsamajandamiskava koostamisest.

(4) [Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(5) Metsamajandamiskavas sisalduva teabe õigsuse eest vastutab metsamajandamiskava koostanud metsakorraldustööde tegevusluba omav isik.

§ 21. Metsamajandamiskava koostisosad

(1) Metsamajandamiskava peab sisaldama vähemalt järgmist:

1) tiitelleht või metsakorraldusobjekti iseloomustus;

2) temaatilised kaardid, millel on kasutatud määruse lisas 1 esitatud leppemärke;

3) metsa takseerikirjeldus, mis on koostatud vähemalt määruse §-des 7–12 kirjeldatud takseertunnuste alusel;

4) metsa iseloomustavad koondtabelid;

5) kavandatud metsamajandustööde nimekirjad ja mahud.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(2) [Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(3) Metsamajandamiskava võib lisaks eelkirjeldatule sisaldada ka täiendavat teavet, kui see aitab paremini esile tuua kava sisu ja soodustab metsa kui ökosüsteemi kaitset ja säästvat majandamist.

§ 22. Tiitelleht

[Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

§ 23. Metsaplaanid

[Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

§ 24. Takseerikirjeldus

[Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

§ 25. Koondtabelid ja metsa majandamise võtete nimekirjad

[Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

7. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 26. Rakendussätted

(1) Käesolev määrus jõustub üldises korras.

(2) [Käesolevast tekstist välja jäetud.]

[Lisa 1](#) Metsa kaardistamisel kasutatavad täiendavad leppemärgid

[Lisa 2](#) Üldised klassifikaatorid

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

[Lisa 3](#) Arenguklassid

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

[Lisa 4](#) Metsa tuleohuklassid

[Lisa 5](#)

[Kehtetu - RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

[Lisa 6](#) Metsakasvukohatüübid

[Lisa 7](#) Boniteerimistabelid

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

[Lisa 8](#)

[Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

[Lisa 9](#) Eraldise olulised iseärasused

[Lisa 10](#) Kõrgusindeksi ja boniteediklassi arvutamise mudel

[Lisa 11](#) Tagavara ja täiuse arvutamiseks kasutatavad matemaatilised mudelid

[Lisa 12](#) Tagavara juurdekasvu arvutamine

[RT I, 31.05.2024, 9- jõust. 01.01.2025]

[Lisa 13](#) Standardtabel

[Lisa 14](#) Puu- ja põõsaliigid

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

[Lisa 15](#) Eelistatud peapuuliigid kasvukohatüüpides

[Lisa 16](#) Puude kahjutused

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

[Lisa 17 Metsa majandamise võtete klassifikaatorid](#)
[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

[Lisa 18 Arvestuslangi arvutamisel kasutatavad valemid](#)
[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]